

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

BOŞANMA DAVASINDA VE DAVA SONRASINDA ÇOCUKLARIN HUKUKİ DURUMU

Yrd. Doç. Dr. Zeynep Dönmez [□]

Boşanma davaları, çocukları hem psikolojik olarak etkilemekte hem de dava neticesinde boşanmaya karar verilmesi halinde velayete bağlı olarak çocuğun hukukî durumu değişmektedir. Eşler arasındaki çatışmaların en yakın şahidi çoğu zaman çocuklar olmaktadır. Bu sebeple dava esnasında çocuğun dinlenmesi dava için aydınlatıcı olabilmektedir. Boşanmaya karar verilmesi durumunda ise velayetin kime verileceği konusunda yine çocuğun görüşüne başvurulmaktadır.

Çocuğun üstün yararı ve onunla ilgili konularda çocuğun dinlenilmesi ilkeleri, çocuk haklarının temelini oluşturan ilkelerdir. Çoğu zaman anne- babası arasında olan tartışmalardan kendisini sorumlu tutan çocuğun, mahkeme ortamında dinlenmesi her ne kadar “*çocuğun dinlenilmesi ilkesi*” ile bağdaşsa da “*çocuğun üstün yararı ilkesi*” ile ters düşebilmektedir. Bu çerçevede, ilk olarak, dava esnasında çocuğun dinlenilmesinin gerekli olup olmadığı, gerekli olduğu durumlarda bu dinlemenin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiği hakkında tespitler ve önerilerde bulunulmaya çalışılacaktır.

Davanın boşanma ile sona ermesi durumunda çocuğun velayeti anne veya babadan birine verilmekte, velayet hakkına sahip olmayan taraf için de çocuk ile kişisel ilişki kurma hakkı tesis edilmektedir. Bu kişisel ilişkinin nerede ve nasıl kurulacağı da mahkeme kararında açıkça belirtilmektedir. Örnek olarak çocuğun hafta sonlarını, okul tatilinin bir haftasını, bayram tatillerini, yaz tatilinin belli bir bölümünü velayet hakkına sahip olmayan ebeveyn ile geçireceği hüküm altına alınmaktadır. Böyle bir sınırlama çocuğun her iki ebeveyn ile de ilişkisine zarar verebilmektedir. Çalışmanın ikinci kısmında, yargı kararları ışığında, çocuğun velayet hakkına sahip olmayan ebeveyn ile kişisel ilişki kurması müessesine ilişkin bazı önerilerin getirilmesi ve hukukumuzda *henüz* kabul edilmeyen ortak velayet konusunun değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Öneri ve değerlendirmelerin özetlendiği son kısım ile çalışma son bulacaktır.

[□] Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi,
zsdonmez@gmail.com